

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хэнтий аймгийн Баян-Овоо сумын Цэцэрлэгийн 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХЭА-2023/131/НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Чингис хот 2023 он</p>	<p>Дарга, тэргүүлэх аудитор: Ч.Эрдэнэбаатар Утас: 70562112 Цахим хаяг: Khentii@audit.gov.mn Аудитын менежер: Д.Оюунтуяа Утас: 99775390 Цахим хаяг: oyuntuyad@audit.gov.mn Аудитор: Ж.Баяртуул Утас: 99066015 Цахим хаяг: platinumprograssaudit@gmail.com</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

23119 Хэнтий аймаг, Хэрлэн сум, Сариг баг

Утас: 70-56-21-47, Факс: 70-56-21-12

E-mail: khentii@audit.gov.mn

᠒᠒᠔3.᠐᠒.13 № 57

танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хэнтий аймгийн Баян-Овоо сумын Цэцэрлэгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хэнтий аймгийн Баян-Овоо сумын Цэцэрлэгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тус газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон санхүүгийн тайлангаар мөнгөн хөрөнгө 12,843.4 мянган төгрөг, бараа материал 52,482.1 мянган төгрөг, үндсэн хөрөнгө 1,323,728.5 мянган төгрөгийн тус тус үлдэгдэлтэй, тайлант оны үр дүн 96,955.3 мянган төгрөг байна. Тайлант онд улсын төсвөөс 399,742.2 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 104,809.3 мянган төгрөг, дээд шатны төсвийн захирагчаас 103.5 мянган төгрөг, нийт 399,845.7 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, 387,002.3 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Аудитын гол асуудал

Тус байгууллагын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах асуудлыг чухалчлан авч үзлээ.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15.2.1 дэх "байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, цэвэр усны хэрэглээг хэмнэх" гэсэн заалтыг мөрдөн ажиллах шаардлагатай.

239810077

Бусад асуудлын хэсэг

Тайлант оны санхүүгийн тайлан дахь өмнөх оны орлого үр дүнгийн тайлангийн орлогын дүн нь аудитлагдсан санхүүгийн тайлангаас зөрүүтэй тусгагдсан байгаа байна. Иймд санхүүгийн программын хэрэглээг сайжруулахад анхаарч ажиллах нь зүйтэй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ч.ЭРДЭНЭБААТАР

Хоёр.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	53,259,679.00	65,325,504.56
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	12,843,411.34
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	-	12,843,411.34
3121	Төгрөг	-	12,843,411.34
31211	Төрийн сангийн харилцах	-	12,843,411.34
33	АВЛАГА	-	4.22
335	Бусад авлага	-	4.22
3351	Байгууллагаас авах авлага	-	4.22
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	53,259,679.00	52,482,089.00
351	Түүхий эд материал	15,835,289.00	15,835,289.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	15,835,289.00	15,835,289.00
354	Хангамжийн материал	27,204,390.00	24,796,800.00
35410	Бичиг хэргийн материал	120,000.00	120,000.00
35420	Аж ахуйн материал	17,505,200.00	19,846,900.00
35460	Хүнсний материал	6,430,590.00	1,681,300.00
35470	Бусад хангамжийн материал	3,148,600.00	3,148,600.00
35600	Мал амьтад	10,220,000.00	11,850,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,240,805,853.06	1,323,728,507.58
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,240,805,853.06	1,323,728,507.58
391	Газар		
392	Биет хөрөнгө	1,232,258,353.23	1,315,181,007.75
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,163,540,152.16	1,259,393,547.56
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(8,510,772.90)	(15,191,918.37)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	87,272,181.00	92,222,181.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(35,668,187.88)	(46,795,716.36)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	39,573,655.10	39,573,655.10
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(16,461,398.73)	(21,843,029.19)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	8,902,476.00	14,422,476.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(7,878,156.42)	(8,088,592.89)
39217	Ном	1,488,404.90	1,488,404.90
393	Биет бус хөрөнгө	8,547,499.83	8,547,499.83
39301	Програм хангамж	290,000.00	290,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(252,500.17)	(252,500.17)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	8,510,000.00	8,510,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,294,065,532.06	1,389,054,012.14
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	1,966,807.69	-
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1,966,807.69	-
413	Өглөг	1,966,807.69	-
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,937,207.69	-
4136	Бусад өглөг	29,600.00	-
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	29,600.00	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,292,098,724.37	1,389,054,012.14
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,292,098,724.37	1,389,054,012.14
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан		
		194,323,693.60	194,323,693.60
51101	Өмч: - төрийн	194,323,693.60	194,323,693.60
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,094,856,870.60	1,191,812,158.37
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,094,856,870.60	1,094,856,870.60
51220	Тайланг үеийн үр дүн	-	96,955,287.77
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	2,918,160.17	2,918,160.17
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,294,065,532.06	1,389,054,012.14

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (1)	1,379,990,032.00	496,473,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,036,308,832.00	96,730,800.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,036,308,832.00	96,730,800.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,036,308,832.00	96,730,800.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	1,036,308,832.00	96,730,800.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	343,681,200.00	399,742,200.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	251,048,800.00	294,932,900.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	294,932,900.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	251,048,800.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	9,555,700.00	-
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив	7,539,000.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	816,700.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,200,000.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	83,076,700.00	104,809,300.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт	83,076,700.00	104,809,300.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	342,427,474.53	395,641,212.23
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	342,427,474.53	395,641,212.23
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	318,060,906.52	389,987,286.45
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	177,682,870.52	213,249,534.60
210101	Үндсэн цалин	114,125,473.04	161,997,033.02
210102	Нэмэгдэл	42,349,676.91	39,377,064.84
210104	Урамшуулал	10,660,833.75	7,424,755.48
210105	Гэрээт ажлын хөлс	10,546,886.82	4,450,681.26
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	25,167,358.88	30,256,499.66
210201	Тэтгэврийн даатгал	19,757,958.10	21,943,428.62
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,353,454.44	2,100,084.92
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,079,571.01	1,680,067.72
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	269,467.85	420,017.17
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,706,907.48	4,112,901.23
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	59,982,919.88	65,988,061.31
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,139,481.88	4,051,461.31
210302	Түлш, халаалт	57,643,438.00	61,486,600.00
210303	Цэвэр, бохир ус	200,000.00	450,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	17,110,033.45	198,500.00
210401	Бичиг хэрэг	694,300.00	-
210402	Тэвэр, шатахуун	1,126,860.00	-
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,053,500.00	-
210404	Ном, хэвлэл	34,000.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	839,950.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,265,200.00	198,500.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	10,096,223.45	-
2105	Нормативт зардал	21,312,680.40	42,003,620.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	36,750.00	-
210502	Хоол, хүнс	20,026,430.40	42,003,620.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,249,500.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,300,200.00	-
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	635,500.00	-
210604	Урсгал засвар	664,700.00	-
2107	Томилголт, зочны зардал	345,000.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	345,000.00	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,424,000.00	275,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,100,000.00	-
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	324,000.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	275,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12,735,843.39	38,016,070.88
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	740,000.00	13,312,830.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дэдлага хийх	1,921,200.00	1,302,500.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хоргодол	10,074,643.39	23,400,740.88
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	24,366,568.01	5,653,925.78
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	939,000.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	939,000.00	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох гатаас	22,912,720.12	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22,912,720.12	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	514,847.89	5,653,925.78
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	514,847.89	5,653,925.78
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	1,037,562,557.47	100,831,787.77
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	5,480,000.00	3,980,000.00
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	5,480,000.00	3,980,000.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(5,480,000.00)	(3,980,000.00)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	1,032,082,557.47	96,851,787.77

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	343,681,200.00	399,845,700.00
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	103,500.00
Нийтлэг татварын бус орлого	-	103,500.00
Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	-	103,500.00
ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	343,681,200.00	399,742,200.00
Улсын төвлөрсөн төсвөөс	251,048,800.00	294,932,900.00
Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	294,932,900.00
Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	251,048,800.00	-
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	9,555,700.00	-
Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	7,539,000.00	-
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	816,700.00	-
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	1,200,000.00	-
Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	83,076,700.00	104,809,300.00
Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	83,076,700.00	104,809,300.00
НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	341,712,504.22	387,002,284.44
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	341,712,504.22	387,002,284.44
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	319,314,631.99	381,348,358.66
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	177,876,496.69	217,462,132.05
Үндсэн цалин	112,269,392.86	166,215,915.83
Нэмэгдэл	40,899,320.17	39,377,048.14
Урамшуулал	12,072,551.03	7,425,752.94
Гэрээт ажлын хөлс	12,635,232.63	4,443,415.14
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	23,264,225.02	27,981,109.90
Тэтгэврийн даатгал	17,187,642.42	19,568,274.93
Тэтгэмжийн даатгал	1,512,585.06	2,149,183.39
ҮОМШӨ-ний даатгал	1,208,566.35	1,719,326.55
Ажилгүйдлийн даатгал	301,716.68	429,856.80
Эрүүл мэндийн даатгал	3,053,714.51	4,114,468.23
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	59,982,919.88	65,988,061.31
Гэрэл, цахилгаан	2,139,481.88	4,051,461.31
Түлш, халаалт	57,643,438.00	61,486,600.00
Цэвэр, бохир ус	200,000.00	450,000.00
Хангамж, бараа материалын зардал	6,997,210.00	198,500.00
Бичиг хэрэг	438,200.00	-
Тээвэр, шатахуун	1,126,860.00	-
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,053,500.00	-
Ном, хэвлэл	27,500.00	-
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	839,950.00	-
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,511,200.00	198,500.00
Нормативт зардал	27,259,880.40	37,254,330.00
Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	36,750.00	-
Хоол, хүнс	26,067,130.40	37,254,330.00
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,156,000.00	-
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	19,044,700.00	22,978,595.40
Багаж, техник, хэрэгсэл	17,120,000.00	-
Тавилга	1,260,000.00	-
Урсгал засвар	664,700.00	22,978,595.40
Томилолт, зочны зардал	345,000.00	-
Дотоод албан томилолт	345,000.00	-
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,424,000.00	635,000.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,100,000.00	-
Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	324,000.00	-
Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	635,000.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,120,200.00	8,850,630.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	7,187,430.00
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,120,200.00	1,663,200.00
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	22,397,872.23	5,653,925.78
Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	22,397,872.23	-
Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22,397,872.23	-
Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	5,653,925.78
Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	5,653,925.78
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	1,968,695.78	12,843,415.56
НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	1,968,695.78	12,843,415.56
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	12,843,411.34

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	194,323,693.60	2,918,160.17	1,094,856,870.60	1,292,098,724.37
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	194,323,693.60	2,918,160.17	1,094,856,870.60	1,292,098,724.37
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
C07	Тайланг үеийн үр дүн	-	-	-	-
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	194,323,693.60	2,918,160.17	1,094,856,870.60	1,292,098,724.37
D01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	194,323,693.60	2,918,160.17	1,094,856,870.60	1,292,098,724.37
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	194,323,693.60	2,918,160.17	1,094,856,870.60	1,292,098,724.37
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-	-	-
D08	Тайланг үеийн үр дүн	-	-	96,955,287.77	96,955,287.77
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	194,323,693.60	2,918,160.17	1,191,812,158.37	1,389,054,012.14

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Баглагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	338,125,500.00	311,001,571.99
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	338,125,500.00	311,001,571.99
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	337,825,500.00	310,701,571.99
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	179,416,500.00	177,876,496.69
210101	Үндсэн цалин	113,363,000.00	112,269,392.86
210102	Нэмэгдэл	43,801,100.00	40,899,320.17
210104	Урамшуулал	12,072,800.00	12,072,551.03
210105	Гэрээт ажлын хөлс	10,179,600.00	12,635,232.63
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	25,151,200.00	22,964,225.02
210201	Тэтгэврийн даатгал	17,934,600.00	16,887,642.42
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,804,100.00	1,512,585.06
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,443,300.00	1,208,566.35
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	360,800.00	301,716.68
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,608,400.00	3,053,714.51
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	82,591,500.00	59,982,919.88
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,200,000.00	2,139,481.88
210302	Түлш, халаалт	74,691,500.00	57,643,438.00
210303	Цэвэр, бохир ус	700,000.00	200,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,118,700.00	3,104,150.00
210401	Бичиг хэрэг	66,000.00	66,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	500,000.00	498,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,053,500.00	1,053,500.00
210404	Ном, хэвлэл	40,400.00	27,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	840,000.00	839,950.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	618,800.00	618,600.00
2105	Нормативт зардал	26,503,200.00	26,459,880.40
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	37,100.00	36,750.00
210502	Хоол, хүнс	26,109,900.00	26,067,130.40
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	356,200.00	356,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	17,985,200.00	17,604,700.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	17,500,000.00	17,120,000.00
210604	Урсгал засвар	485,200.00	484,700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	567,500.00	345,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	567,500.00	345,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураа	324,000.00	324,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	324,000.00	324,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	2,167,700.00	2,040,200.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	97,900.00	-
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,069,800.00	2,040,200.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	300,000.00	300,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	300,000.00	300,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	300,000.00	300,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	334,125,500.00	334,125,500.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	251,048,800.00	251,048,800.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	251,048,800.00	251,048,800.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	83,076,700.00	83,076,700.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	83,076,700.00	83,076,700.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		12,843,411.34

Гурав. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 10,378.9 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 5,656.8 мянган төгрөгийн алдааг залруулж ажиллаа.

Тайлант оны санхүүгийн тайлангийн залруулга. Үүнд:

Төсвийн хэлбэлзлийн тайланг мөнгөн гүйлгээний тайлантай тулгахад 387.3 мянган төгрөгийн зөрүүтэй, мөнгөн гүйлгээний тайланг төсвийн гүйцэтгэлийн тайлантай тулгахад зөрүү гараагүй байна.

Санхүүгийн тайланд мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдлийг 5,268.4 мянган төгрөгөөр илүү тайлагнасныг тус тус залруулав.

Аудитаар нийт 4,723.1 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 283.9 мянган төгрөгийн албан шаардлага өгч, 4,439.3 мянган төгрөгийн зөвлөмж хүргүүлэв.

3.1 Албан шаардлага

Сумын Соёлын төвийн 2 дугаар сарын цахилгааны төлбөрийн 283'881.22 төгрөгийг цэцэрлэгийн зардлаас төлсөн нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5 дахь *“Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”* гэсэн заалтыг мөрдөөгүй ба *“Үнэн зөв байдал”* батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Хуулийг мөрдөн ажиллах, албан шаардлага хүргүүлэв.

3.2 Зөвлөмж

Цалингийн нэгдсэн системд оруулан тооцоолж бодогдоогүй 4,439.3 мянган төгрөгийн цалинг Төрийн албаны цалингийн нэгдсэн систем программд оруулан бодоогүй мөн хувь хүний орлогын албан татварын хөнгөлөлтийн зөрүүг тооцоолоогүй байгаа нь Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 23.1дэх *“Албан татвар төлөгчийн энэ хуулийн 7.1.1, 7.1.2, 7.1.3, 7.1.4, 7.1.5, 7.1.7-д заасан орлогод ногдуулах жилийн албан татварт дараах хэмжээгээр албан татварын хөнгөлөлт эдлүүлнэ.”*, Сангийн сайдын 2021 оны 109 дүгээр тушаал ба *“Үнэн зөв байдал”* батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Хуулийг мөрдөн ажиллах, зөвлөмж өгөв.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

---

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу илэрхийлэх, үүнд, математик, үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан/буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Дөрөв. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Мөнгөн хөрөнгө алдаатай хэлбэлзэл зөрүүтэй	1	5,655.8					1	5,655.8				
Дүн	1	5,655.8					1	5,655.8				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Үүнээс				Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
							Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Зардал зориулалт бусаар зарцуулсан	1	283.9			1	283.9						
Нэгдсэн системээс гадуур цалин бодсон	1	4,439.3					1	4,439.3				
Дүн	2	4,723.1					1	4,439.3				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Үүнээс		Зөвлөмж	
							Зөвлөмж			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил										
Дүн										
Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил										
15.2.1 дэх "байгууллагын цахилгаан, дулааны эрчим хүч, цэвэр усны хэрэглээг хэмнэх"	1	3,463.3							1	3,463.3
Дүн	1	3,463.3							1	3,463.3
Нийт дүн	1	3,463.3							1	3,463.3

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1	-	-	1	-	-	-
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1	-	-	1	-	-	-

ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2023 оны 02 дугаар сарын 13

Дугаар 04/24620306
ХАА-2023/137/НА-СТА-ТМЗ

Чингис хот

Г

Зөрчил арилгах тухай

Г

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баян-Овоо сумын цэцэрлэгийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант онд сумын Соёлын төвийн 2 дугаар сарын цахилгааны төлбөр 283.9 мянган төгрөгийг цэцэрлэгийн гэрэл цахилгааны зардлаас төлсөн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5 дахь "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1-д "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д "Албан шаардлага өгөхөд дараах нийтлэг үндэслэлийг харгалзана", 4.2.1.6-д "Төсвийг зориулалт бусаар зарцуулах" гэж заасныг тус тус үндэслэн ШААРДАХ нь:

1. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг 2023 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх.
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Баян-Овоо сумын цэцэрлэгийн эрхлэгч Ц.Энхмаа, нягтлан бодогч Э.Уранбайгаль нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН
ГАЗРЫН АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

Д.ОЮУНТУЯА

"ПЛАТИНИУМ ПРОГРЕСС АУДИТ" ХХК-НИЙ
АУДИТОР

Ж.БАЯРТУУЛ

2717144297
СНОА7046 9174152

